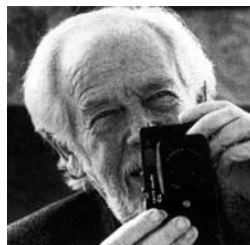

Any 2006. Programa núm. 21

27 novembre – 10 desembre 2006

Filmoteca

 de Catalunya

Sven Nykvist

Ermanno Olmi

Giornate del Cinema Muto: els primers 25 anys

Enrique Piñeyro

Centenari de Ramon Biadiu

Record de Sven Nykvist

Budd Schulberg

El film del mes

El documental del mes

Aula de cinema

► Ermanno Olmi

Per dir-ho rotundament d'entrada: l'obra d'Ermanno Olmi és una de les més grans i evolutives que el cinema italià ha ofert des de mitjan anys 50. Una grandesa reconeguda i oblidada després de la Palma d'Or del Festival de Cannes per *L'albero degli zoccoli* i el Lleó d'Or de la Mostra di Venezia a *La leggenda del santo bevitore*; una evolució només assequible per als pocs estudiosos italians que han seguit el torrencial curs del riu Olmi per braços paral·lels o successius (el curtmetratge, el cinema industrial, el documental, la ficció cinematogràfica, la televisió, el centre de creació Ipotesi Cinema...) i que han pogut comprovar les moltes renai-

xences d'Olmi, com deia Adriano Aprà, des d'uns inicis en què constata fins unes darreries en què inventa. Ara oferim una aproximació àmplia a la seva obra cinematogràfica, amb alguns exemples de les altres variants. Aquest cicle, realitzat amb la col·laboració de l'Institut Italià i la Cineteca del Comune di Bologna, es presentarà a continuació al Museo de Bellas Artes de Bilbao. Consulteu suplement. Agraïments: Cinecittà Holding i Filmoteca Española. ►

L'albero degli zoccoli d'Ermanno Olmi

► Record de Sven Nykvist

El mes de setembre passat va morir Sven Nykvist, als 83 anys. Era, segurament, el millor director de fotografia del cinema europeu i no seria gaire exagerat dir que també era un dels millors del cinema mundial. En la seva llarga carrera va treballar a les ordres de cineastes tan prestigiosos com Woody Allen, Roman Polanski, Andrei Tarkovski, Louis Malle, Lasse Hällstrom, Bob Fosse i Bob Rafelson. Però la seva col·laboració més llarga i fructífera la va mantenir amb Ingmar Bergman, amb més de 20 pel·lícules junts, fins el punt que un diplomàtic suec, en un homenatge que van tributar a Nykvist a Nova York el 1995, es va referir a ell com "els ulls de Bergman". Nykvist va ser guardonat amb dos Oscar de Hollywood, per *Gritos y susurros* i *Fanny och Alexander*. El nostre petit homenatge és precisament amb tres films de Bergman, on es mostra la mestria de Nykvist tant en el tractament de la imatge en color com en blanc i negre.

Culte a la llum

No hi ha dubte que va ser Ingmar Bergman el qui em va ensenyar a sentir veneració (respecte, gratitud) per la llum, la llum real, veritable i viva. Ja he contat com va passar. Va ser treballant en les pel·lícules en blanc i negre *COMO EN UN ESPEJO*, *LOS COMULGANTES*, *EL SILENCIO* i *PERSONA*, i després en les pel·lícules en color

PASIÓN i *GRITOS Y SUSURROS*. Veig aquests sis títols com punts de referència en el meu camí cap al descobriment de la llum. Va durar dotze anys, però no vaig considerar que amb allò hagués acabat el meu aprenentatge. La llum ofereix constantment noves sorpreses, tot i que ara comptava amb una bona base on apuntalar-me.

Abans, en els anys quaranta i cinquanta –per a la majoria dels operadors, fins i tot molt més tard–, l'important era disposar del màxim de llum possible, una general plana en la qual s'insertien efectes en forma de boniques formacions de núvols, ombres dramàtiques, punts de llum o contrallums per darrere dels cabells de la protagonista. Com més "efectes", més bona fotografia. Però les imatges d'una pel·lícula no han d'existir per elles mateixes. No hi ha res més fàcil que aconseguir imatges boniques, il·luminades aparatósament i adornades amb efectes, i no hi ha res més difícil que agafar imatges que se subordinin a l'acció i "contin" la història.

Quan va arribar el color es va fer necessari posar-hi el màxim de color possible i preferentment els tons més ferts. "Com que he pagat pel color, hi ha d'haver color!", em va dir cridant un productor quan vaig atenuar al laboratori els tons massa llampants.

Va ser també Ingmar el qui em va despertar l'interès pels rostres i els seus constants canvis en els trets i les mirades. La veritat sol niar en els ulls de l'actor. Si mostren els ulls, desplullen la seva ànima. Un rostre expres-

siu pot, ell tot sol, narrar una història. Una mirada pot dir més que mil paraules, parafrasejant la frase per què òbviament sento la més gran simpatia, fins i tot en la seva forma original. Si l'actor és bo i la química funciona, es pot arrencar la seva bellesa interior, i això és pura màgia.

Ingmar s'atreveix a mantenir un primer pla molt de temps, fins i tot uns quants minuts. Només cal pensar en Ingrid Thulin a *LOS COMULGANTES*, Liv Ullmann a *PASIÓN* o Bibi Andersson a *GRITOS Y SUSURROS*. Més d'una vegada les seves actuacions em van commoure tant que em van arribar a saltar les llàgrimes i gairebé vaig entelar el visor, tot i que havia presenciat els assaigs i em sabia les seves cares del dret i de l'inrevés.

Aprendre a conèixer un rostre per poder-lo il·luminar adequadament i donar-li les millors oportunitats de presentar-se pel seu costat més bo és, per mi, fonamental. Potser no sembla molt difícil, però en realitat forma part de les coses més àrdues que hi ha, perquè es tracta de matisos molt, però molt, petits. Ja he contat que m'agrada mantenir els actors al seu lloc mentre il·lumino, cosa que a l'estranger gairebé no poden entendre, però ho faig precisament per això, perquè me'n vull aprendre les cares.

Sven Nykvist (Culto a la luz. Conversaciones con Bengt Forsslund sobre el cine y su gente. Ediciones del Imán, Madrid, 1998) ►

► Giornate del Cinema Muto: els primers 25 anys

Finalitza aquest cicle amb films de William C. DeMille, Monta Bell, King Vidor i Victor Schertzinger. I hem tornat a programar *Crainquebille* de Jacques Feyder, la projecció de la qual es va suspendre el dia 13 de novembre, per no haver arribat la còpia a temps. Agraïments: Cineteca del Friuli, Museo Nazionale del Cinema di Torino, Cineteca del Comune di Bologna, British Film Institute, Warner Bros, Hollywood Classics, Lobster Films, Forum des Images, George Eastman House, The (U.S.) National Endowment for the Arts, Library of Congress, Danske Filmmuseum, Cinémathèque Française, Museum of Modern Art (MoMA), Milestone Film & Video, Österreichisches Filmmuseum i Hispano Fox Film. ►

► Enrique Piñeyro

Gràcies a la col·laboració de l'actriu Cecilia Rossetto, cònsol cultural de l'Argentina a Barcelona, i del Consulado General de la República Argentina, oferim les dues pel·lícules que l'expilota Enrique Piñeyro ha dirigit denunciant les violacions dels reglaments de seguretat en l'aviació comercial argentina. La primera, *Whisky, Romeo, Zulú* (ja projectada a la Filmoteca el 2005), narra les contínues denúncies d'aquest pilot i les represàlies que va patir, la negligència de la Fuerza Aérea argentina en no actuar pel que fa a això i les conseqüències d'aquesta negligència. La segona pel·lícula, *Fuerza Aérea, S. A.*, narra el procés judicial que es va desencadenar arran dels fets de la pel·lícula anterior. Cecilia Rossetto presentarà personalment la sessió del diàleg els 4 de desembre a les 10 de la nit. ►

Fuerza Aérea, S. A. d'Enrique Piñeyro

► Centenari de Ramon Biadiu

Amb motiu del centenari de Ramon Biadiu i Cuadrench, nascut a Sùria el 1906, dediquem una sessió a aquest director i muntador, va destacar sobretot en el camp del documental, principalment de caràcter industrial o geogràfic. Durant la guerra va ser cridat pel Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya, es va integrar en el grup de cineastes que treballaven a la productora Laya Films i va desenvolupar la seva tasca al front d'Aragó. Finalitzada la guerra, va patir represàlies i fou empresonat en dos camps de concentració. Posteriorment, va estar vinculat als estudis CEA, als laboratoris Cinefoto i a TVE, als estudis de Miramar, ja a principis dels anys 1970. El 1982 va ser guardonat amb la medalla Francisc Macià que atorgava la Generalitat al mèrit al treball, així com amb un premi especial honorífic de Cinematografia de la Generalitat de Catalunya. Va morir a Barcelona el 1984. Agraïments: Mercè Biadiu, Família Porter i Arxiu Històric de la Ciutat. ►

Proper programa: Bruce Beresford. Ermanno Olmi. Centenari de Franz Waxman. El film del mes. Aula de cinema. **Propers cicles:** Els millors films de l'any.

► El film del mes

Per al darrer mes de l'any hem triat *Beloved Infidel* de Henry King, estrenada comercialment entre nosaltres amb el títol de *Días sin vida*, un delicat i poc conegut melodrama a l'entorn de la figura de l'escriptor F. Scott Fitzgerald, personatge interpretat per Gregory Peck. El film també ens serveix per començar a commemorar el centenari del compositor Franz Waxman, que serà recordat amb uns quants films més en el proper programa. *Días sin vida*, una producció de la Fox de l'any 1959 en CinemaScope, s'ofereix en una còpia nova i restaurada.

De tots els gèneres cinematogràfics, l'únic amb dificultats per reeixir és el biogràfic. Si res no ho contravé, BELOVED INFIDEL és el viu exponent d'aquesta asseveració. Segons diu Peck, sembla que a l'estudi hi havia dos enfocaments diferents quant al projecte. N'hi havia que volien que l'escriptor F. Scott Fitzgerald fos un personatge secundari en la vida de Sheila Graham, la columnista de la premsa groga a Hollywood; d'altres, preferien que fos aquesta periodista el personatge secundari a la darrera de la vida de F. Scott Fitzgerald. Ambdues posicions mai no van reconciliar-se.

En el decurs de la producció de la pel·lícula, Peck ho veia de manera més senzilla, "la història d'un home que intenta recuperar el talent i d'una noia més aviat ruca que es creuen i s'enamoren, tot trobant la manera d'obtenir el millor l'un de l'altre."

Quan Al Hayes va acabar el guió, el productor Jerry Wald el va enviar a Sheila Graham per tal que en donés el vist i plau. Però Jerry no se'n va sortir. Quan Sheila va llegir el guió, va dir que l'odiava.

Wald, Hayes i Graham es van trobar al despatx del primer per tal de mirar de solucionar les diferències. Hayes va admetre que no li agradaven cap dels personatges i Graham va dir a Wald que trobés un altre guionista.

BELOVED INFIDEL acabaria essent el darrer film de Gregory Peck sota contracte amb la 20th Century-Fox. Va dubtar molt si feia o no el paper, i només la presència del seu vell amic i mentor Henry King com a director el va convèncer d'acceptar-lo. Quan l'actor va llegir el guió d'Alfred Hayes, tampoc li va semblar gens ni mica admissible. El Fitzgerald que Hayes havia dibuixat i que s'esperava que Peck encarnés no era gens atractiu per a l'actor com ja no ho havia estat per a Sheila Graham; Greg va pensar que ni la Sheila Graham de ficció ni cap públic cinematogràfic hauria volgut romandre en companyia seva gaire temps.

L'actor va dir a Wald que no faria la pel·lícula amb el guió existent. Es va contractar Robert Alan Arthur perquè fes una revisió completa, i també ell no se'n va sortir amb una versió acceptable. Peck va demanar a Wald que endarreres la producció perquè s'escrigués un altre guió totalment

Días sin vida de Henry King

nou, però el fet era que la coprotagonista, Deborah Kerr, tenia d'altres compromisos que no podia posposar. Amb aquesta situació d'emergència, Sy Bartlett, amic de Peck, de vegades soci de producció i també un guionista amb força experiència, va prendre al seu càrrec el treball, tot escrivint el guió mentre la pel·lícula entrava de fet en fase de producció; així, va acabar per constar com a guionista del film als crèdits.

Per damunt de tot, Gregory Peck era conscient que no podia donar vida a l'escriptor mitjançant cap semblança física. Fitzgerald era un home relativament baix, de cabell ros clar, ulls gris-blavosos, i unes maneres franques i entusiastes. —No sóc cap imitador de club nocturn— va subratllar mentre rodava el film—. Només faig el que puc: Captar l'essència de l'home i esperar que els seus amics no creguin que li he fet mal.

En cert moment de la producció, els realitzadors van toparse amb el Codi de producció de la indústria cinematogràfica i amb el seu administrador, Geoffrey M. Shurlock, qui de fet exercia com a censor de Hollywood. El que es discutia era si Gregory Peck podia o no pronunciar la paraula "puta" la qual era al guió; l'actor creia que era important per a cert moment del diàleg perfectament justificable dins el context dramàtic del film. Podem estar segurs que Peck no es prenien a la lleugera una cosa així. El 1959, un llenguatge com aquest encara era tabú a les pel·lícules i, malgrat que l'actor va insistir força en mantenir la paraula al guió, la petició fou denegada.

Certament, la dignitat innata de Gregory Peck, i la nostra percepció que es tracta d'algu honest i agradable tant personalment com a la pell dels personatges amb què majoritàriament està associat, tendeix a soscar la credibilitat de les escenes d'embraguesa i de barroeria etílica que se li demanava que recreés com a una particularitat esporàdica del comportament de Fitzgerald.

La mateixa Sheila Graham va trobar el retrat de Greg increïble en nombrosos aspectes i va subratllar que "fins i tot Bing Crosby" hauria fet millor la feina. També va titllar el film, en una paraula, d'"horrible." Prou perquè plagués a tothom.

John Griggs (The Films of Gregory Peck, Citadel Press. Ontario, 1984) ►

► El documental del mes

La darrera proposta del 2006 de Paral·lel 40 i CinemaNetEurope és el film suís *Elisabeth Kübler-Ross (Acompanyar en la mort)* de Stefan Haupt, que ens acosta a la doctora que dona títol al film, una dona que va treballar molt amb pacients moribunds i va escriure molts llibres sobre ells i la mort. La sessió del dijous 30 de novembre, a les 10 de la nit, serà presentada per la senyora Pilar Basté, fundadora de l'editorial Lucièrnaga i vicepresidenta de l'Associació de Acompanyamiento al Duelo AVES.

parallel 40

► Budd Schulberg

L'editorial Acantilado ha editat recentment les memòries del guionista nord-americà Budd Schulberg amb el títol *De cine - Memorias de un príncipe de Hollywood*. Schulberg va néixer el 1914 i és fill del famós productor de la Paramount B. P. Schulberg. Ja durant els anys 30 va participar en l'escriptura de guions (per exemple, el d'*A Star Is Born* de Wellman) i durant la Segona Guerra Mundial va col·laborar amb John Ford en els documentals bèl·lics que aquest dirigí. També va ser citat pel Comitè d'Activitats Antiamericanes, experiència que va reflectir en el guió més famós que va escriure, el de *La ley del silencio* d'Elia Kazan, amb què va guanyar l'Oscar de Hollywood i que nosaltres hem programat per al proper 29 de novembre, a tres quarts de vuit del vespre, confiant poder gaudir de la presència de Budd Schulberg. Altres guions escrits per ell són els d'*A Face in the Crowd*, també de Kazan, i *Wind Across the Everglades* de Nicholas Ray. ►

Avis:

El 31 de desembre CADUCARAN tots els abonaments venuts durant el 2006. A partir del divendres 1 de desembre del 2006 es posaran a la venda els nous abonaments per a l'any 2007, que tindran els preus següents: Abonament de 50 sessions al preu de 50 euros. Es vendrà fins el 31 de maig del 2007. Vigència: de l'1 de gener al 31 de desembre del 2007. Abonament de 10 sessions al preu de 18 euros. Es vendrà durant tot l'any. Vigència: de l'1 de gener al 31 de desembre del 2007.

DILLUNS 27

17:00

Ermanno Olmi:
Dialogo tra un venditore di almanacchi e un passeggiere / Diàleg entre un venedor d'almanacs i un vianant
Ermanno Olmi, 1954. Int: Enzo Tarascio, Paolo Pam-purini. Itàlia. VOSC.

Olmi posa en escena, respectant-ne el text i la lletra, les *Operette morali*, de Giacomo Leopardi. "De Leopardi, m'interessaven les diferents nocions del temps: la del calendari, el temps com a concepte, les aspiracions de futur..."

Il tempo si è fermato / El temps s'ha aturat

Ermanno Olmi, 1959. Int: Natale Rossi, Roberto Seveso, Paolo Quadrucci. Itàlia. VOSC.

A Olmi, documentalista per a l'Edison, li van encarregar un film sobre la vigilància a les seves preses que es convertí en el seu primer llargmetratge argumental. Segons Lino del Fra, "Olmi ha volgut tornar al neorealisme més rigorós, encara que dir "tornar" sigui incongruent, perquè mai el neorealisme no assolí una puresa tan ascètica".

19:30

Le Giornate del Cinema Muto: els primers 25 anys:
Midsummer Madness / Bogeria d'estiu
William C. De Mille, 1920. Int: Jack Holt, Conrad Nagel, Lois Wilson, Lila Lee, Betty Francisco, Claire McDowell. EUA. Muda, amb rètols en català.

Una dona desatèsada pel seu marit decideix conèixer un altre home. És aleshores quan, amb habilitat i gràcia, s'adona que la infidelitat no està feta per a ella. El film, basat en la novel·la de Cosmo Hamilton *His Friend and His Wife*, aposta per la santedat del vot matrimonial i conté una gran interpretació de Conrad Nagel.

 Amb l'acompanyament musical del mestre Joan Pineda

22:00

Centenari de Ramon Biadiu:
Corpus a Manresa
Ramon Biadiu, 1931. Catalunya. Muda.

Fusta del pi

Ramon Biadiu, 1932. Catalunya. Muda.
Document que mostra l'explotació forestal a Catalunya.

El port (Impressió matinal)

Ramon Biadiu, 1932. Catalunya. Muda.
Recorregut pel port de Barcelona, amb tota la seva activitat efervescent.

El valle de Tena

Ramon Biadiu, 1947. Catalunya. VE.
Reportatge muntanyenc.

La guardia de la ciudad

Ramon Biadiu, 1953. Catalunya. Muda.
L'Excm. Ajuntament de Barcelona celebra el 1r centenari de la seva fundació amb actes protagonitzats pels cossos uniformats.

Jornada memorable

Ramon Biadiu, 1954. Catalunya. Muda.
Reportatge de la col·locació de la primera pedra del "Camp Nou" del FC Barcelona.

Diada del Llibre

Ramon Biadiu, 1964. Catalunya. Muda.
El film mostra la celebració d'un dia de Sant Jordi, amb les parades de venda de llibres i alguns detalls molt bells i preciosis en la filmació dels carrers de la ciutat de Barcelona.

Tots els films es projecten en **BETACAM ESP**

DIMARTS 28

17:00

Ermanno Olmi:
Milano / Milà
Ermanno Olmi, 1990. Itàlia. VOSC.

Curtmetratge que forma part de la sèrie *12 cineastes per a 12 ciutats*.

Il Posto / El empleo

Ermanno Olmi, 1961. Int: Loredana Detto, Sandro Panzeri, Tullio Kenzich, Mara Revel, Guido Chiti, Bice Melegari. Itàlia. VOSE.

Domenico és un noi d'origen humil que se'n va a la ciutat de Milà amb la intenció d'aprovar uns exàmens que li permetran treballar en una gran fàbrica. El segon llargmetratge d'Olmi desenvolupa la seva història personal i la seva relació amorosa amb Antonietta, una noia que té les mateixes il·lusions que ell, per acabar arribant, al final, als desenganys de la vida, amb la integració de Domenico en el cercle

de la mediocritat quotidiana. El film, avui una mica oblidat, va gaudir d'un gran èxit de crítica i una enorme projecció internacional.

Repetició el dia 2.

19:30

Le Giornate del Cinema Muto: els primers 25 anys:
Lights of Old Broadway / Llums del vell Broadway
Monta Bell, 1925. Int: Marion Davies, Conrad Nagel, Frank Currier, George K. Arthur, Charles McHugh. EUA. Muda, amb rètols en català.

Drama romàntic que narra la història de Fely i Anne, dues germanes bessones que són internades en un orfanat quan la seva mare mor en el trajecte d'Irlanda als EUA. Fely és adoptada per un home que viu en un barri de barraques de Nova York, mentre que, d'Anne, se n'encarrega un senyor adinerat. Cap de les dues no sabrà on és l'altra, però Fely esdevindrà una bona ballarina i entrarà en el cercle de relacions d'Anne.

 Amb l'acompanyament musical del mestre Joan Pineda

22:00

Le Giornate del Cinema Muto: els primers 25 anys:
Crainquebille / Crainquebille
Jacques Feyder, 1922. Int: Maurice de Féraud, Félix Oudart, Jean Forest, Numes, Jeanne Chirel. França-Bèlgica. Muda, amb rètols en català.

Crainquebille és un comerciant que és enviat a la presó a causa d'una acusació injustificada. Una vegada alliberat, esdevé un rodamón desgraciat, però un nen li canviarà la vida. Feyder va ser un realitzador eclèctic i amb un talent que li va permetre situar amb èxit els seus films en diferents escenaris. També va saber extreure del realisme una certa poesia —que no trigaria a marcar el cinema francès— i a jugar amb una gran paleta d'efectes visuals a fi de donar dimensió psicològica als seus personatges.

 Amb l'acompanyament musical d'Isaac Becerra.

DIMECRES 29

17:00

Aula de cinema:
L'Argent / Els diners
Marcel L'Herbier, 1928. Int: Brigitte Helm, Pierre Alcover, Marie Glory, Alfred Abel, Jules Berry, Pierre Juvenet. França. Muda, amb rètols en català.

Aquesta adaptació d'una obra de Zola és una de les produccions més cares del cinema francès del període mut. "És el combat de la vida contra els diners. Zola diu que els diners són el fem on creix la vida" (L'Herbier). "A *L'Argent*, L'Herbier combina la monumentalitat del Lang de *Metropolis* amb la dinàmica formal de Murnau a *L'últim*". (Michel Marie).

 Amb l'acompanyament musical del mestre Joan Pineda

19:45

Budd Schulberg:
On the Waterfront / La ley del silencio
Elia Kazan, 1954. Int: Marlon Brando, Karl Malden, Lee J. Cobb, Rod Steiger, Eva Marie Saint, Pat Henning, Leif Erickson. EUA. VOSE.

El film és un drama contundent que denuncia els comportaments mafiosos al port de Nova York. Va rebre un total de 12 nominacions a l'Oscar de Hollywood, de les quals va guanyar en 8 categories: millor pel·lícula, director, actor (Marlon Brando), actriu secundària (Eva Marie Saint), direcció artística en b/n, fotografia en b/n, muntatge i guió. És el guió més conegut de tots els que va escriure Budd Schulberg, que va tornar a treballar amb Kazan en el film *A Face in the Crowd*.

 Amb la presència de Budd Schulberg i Jaume Vallcorba

22:00

Le Giornate del Cinema Muto: els primers 25 anys:
The Patsy / L'ase dels cops
King Vidor, 1928. Int: Marion Davies, Orville Caldwell, Marie Dressler, Dell Henderson, Lawrence Gray. EUA. Muda, amb rètols en català.

Marie Dressler i Marion Davies tornen a fer d'una mare i una filla que discuteixen contínuament en aquesta hilarant comèdia sobre una noia incompresa per la família que sempre paga els plats trencats i a qui la seva mare i la seva germana donen sempre la culpa de tot. El film es va estrenar amb el títol de *La que paga el pato*.

 Amb l'acompanyament musical d'Isaac Becerra

DIJOUS 30

17:00

Ermanno Olmi:
Vacanze nelle colonie Sicedison / Vacances a les colònies Sicedison
Ermanno Olmi, 1958. Itàlia. VOSC.

Ifidanzati / Els promesos

Ermanno Olmi, 1963. Int: Anna Canzi, Carlo Cabrini, actors no professionals. Itàlia. VOSC.

Giovanni deixa Milà per anar-se'n a Sicília, on espera aconseguir una millor qualificació professional. A la ciutat llobarda deixa el pare i la promesa, amb qui manté una relació rutinària propera a la ruptura. Però a Sicília es troba molt sol i comença a escriure a la noia. D'aquest intercanvi de cartes sorgirà la veritat sobre l'autèntica fortalesa del seu amor. "És una d'aquelles obres que agrada molt o gairebé gens. Segons el meu parer, és un triomf total, una subtil elegia, una obra en to menor acurada i profunda. Com és habitual en ell, Olmi també l'ha encertada de ple en l'elecció dels intèrprets" (P. Bianchi).
Repetició el dia 5.

19:30

Le Giornate del Cinema Muto: els primers 25 anys:
Redskin / El pelloiro
Victor Schertzinger, 1929. Int: Richard Dix, Gladys Belmont, Jane Novak, Larry Steers, Tully Marshall, Bernard Siegel. EUA. Muda, amb rètols en català.

Després d'assistir en una escola de l'Est, Wing Foot torna a la seva tribu navaho i renega dels seus costums i creences, fet que provoca que el poble l'acabi marginant. Més tard decideix visitar un poblat d'una tribu rival per veure en secret una noia que va conèixer a l'escola de l'Est. Es descobreix la seva presència i es veu obligat a fugir al desert. El film havia de ser tot en Technicolor, però a la meitat del rodatge l'escàs pressupost no ho va permetre. Schertzinger, un bon cineasta ignorat per la història, va transformar una catàstrofe potencial en un encert i va rodar totes les escenes documentals en color.

 Amb l'acompanyament musical del mestre Joan Pineda

22:00

El documental del mes:
Elisabeth Kübler-Ross. Dem Tod ins Gesicht sehen / Elisabeth Kübler-Ross. Acompanyar en la mort
Stefan Haupt, 2002. Suïssa. VOSC. Projectió en Hard-disk.

L'any 1969, arran del seu treball amb pacients moribunds a Chicago, Elisabeth Kübler-Ross va escriure el seu primer llibre, que la va fer mundialment famosa, *Sobre la mort i els moribunds*. Des de llavors, va publicar més d'una dotzena de llibres i va organitzar innumerable tallers i conferències arreu del món. Va ser la primera psiquiatra que va descriure les fases de la mort: pànic, negació, depressió, pacte i acceptació, que es van convertir en un clàssic de la psiquiatria. La seva màxima inspiració, però, la va trobar sempre en els nens. Elisabeth afirmava que els més petits eren, sens dubte, també els més valents a l'hora d'encarar-se amb la mort, els que comprenien millor que era un alliberament. Va ser pionera en l'estudi de la mort i una de les veus que des del món científic han defensat amb més veu i veu la idea que la consciència sobreviu a la fi del cos. Milers de persones a qui la doctora Kübler-Ross va ajudar a encaixar la mort dels seus éssers estimats tenen un deute pendent amb aquesta dona diminuta i enèrgica.
Repetició el dia 3.

 Amb la presència de Pilar Basté

DIVENDRES 1

17:00

Ermanno Olmi:
E venne un uomo / I vingué un home
Ermanno Olmi, 1965. Int: Rod Steiger, Adolfo Celi, Romolo Valli, Ottone Candiani, Rita Bertocchi, Pietro Germi. Itàlia-Gran Bretanya. VOSC.

Olmi va portar a la pantalla la figura del papa Joan XXIII partint d'episodis de la seva vida extrets del *Diari d'una ànima* i que ressegueixen les vivències més intenses del qui fou definit com "el papa de la bondat", des de la seva formació teòrica i espiritual al bisbat de Bergam fins a les primeres experiències internacionals en qualitat de nunci apostòlic, l'elevació al pontificat i l'obertura del Concili Eumènic Vaticà II. En canvi, en el film no es veu la mort del papa Roncalli, ja que, com ell mateix deia, "l'home, acte d'amor del Senyor, mai no mor". El film, realitzat amb una tècnica narrativa insòlita, té com a protagonista Rod Steiger, que hi desenvolupa alternativament el paper de Roncalli (Joan XXIII) i el de presentador, comentarista i narrador. "He tractat de capturar la llum d'amor que es desprèn de tota la vida del papa Roncalli i d'irradiar-la al món amb l'objectiu d'apropar-lo, a través de la universalitat

de la seva paraula, a la caritat humana" (Ermanno Olmi).

Repetició el dia 2.

19:30

Ermanno Olmi:
I recuperanti / Els recuperadors
Ermanno Olmi, 1970. Int: Antonio Lunardi, Andreino Carli, Alessandra Micheletto, Pietro Tolin, Oreste Costa, Francesco Covolo. Itàlia. VOSC.

"Temàticament, *I Recuperanti* és la suma de l'obra d'Olmi i les seves complexes anàlisis sobre l'home, el treball, el medi ambient i la responsabilitat individual pel que fa a aquests temes. El distanciament mental i físic del protagonista, i el seu aïllament hi són presents com en els primers films i subministren l'alienació necessària perquè l'home assoleixi una comprensió nova i vital de la pròpia existència" (Martin Walsh).

Repetició el dia 9.

22:00

Ermanno Olmi:
Dialogo tra un venditore di almanacchi e un passeggiere / Diàleg entre un venedor d'almanacs i un vianant
Ermanno Olmi, 1954. Int: Enzo Tarascio, Paolo Pam-purini. Itàlia. VOSC.

Il tempo si è fermato / El temps s'ha aturat

Ermanno Olmi, 1959. Int: Natale Rossi, Roberto Seveso, Paolo Quadrucci. Itàlia. VOSC.

Vegeu el comentari del dia 27.

DISSABTE 2

17:00

El film del mes:
Beloved Infidel / Dias sin vida
Henry King, 1959. Int: Gregory Peck, Deborah Kerr, Eddie Albert, Philip Ober. EUA. VOSE.

Un melodrama dirigit amb saviesa per un veterà Henry King que relata els últims anys com a guionista de Hollywood d'un alcoholitzat Scott Fitzgerald i la seva fracassada relació sentimental amb una antiga corista anglesa, Sheila Graham, que havia aconseguit convertir-se en una famosa columnista de la premsa rosa de Hollywood. La música és de Franz Waxman, un dels compositors més notables de Hollywood i de qui enguany se celebra el centenari.

Repeticions els dies 3 i 8.

19:30

Ermanno Olmi:
E venne un uomo / I vingué un home
Ermanno Olmi, 1965. Int: Rod Steiger, Adolfo Celi, Romolo Valli, Ottone Candiani, Rita Bertocchi, Pietro Germi. Itàlia-Gran Bretanya. VOSC.

Vegeu el comentari del dia 1.

22:00

Ermanno Olmi:
Milano / Milà
Ermanno Olmi, 1990. Itàlia. VOSC.

Il Posto / El empleo

Ermanno Olmi, 1961. Int: Loredana Detto, Sandro Panzeri, Tullio Kenzich, Mara Revel, Guido Chiti, Bice Melegari. Itàlia. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 28.

DIUMENGE 3

17:00

Sessió infantil:
Pelle Svanslös i Amerikatt / El gat sense por
Jan Gissberg, Stig Lasseby, 1985. Suècia. VC.

Una nova aventura d'en Pere Sense Cua, un gat que és l'objecte de les burlas dels altres felins perquè és el que té la cua més curta de tots. Aquest cop en Paixà, el gat pinxo del barri, ha organitzat una excursió pel bosc per posar en Pere en un compromís, ja que la ruta és plena d'entrebancs, però la voluntat i els bons sentiments acabaran vençant la força bruta i la maldat tot transmetent valors com el respecte a la diferència i la importància de l'amistat.

19:30

El film del mes:
Beloved Infidel / Dias sin vida
Henry King, 1959. Int: Gregory Peck, Deborah Kerr, Eddie Albert, Philip Ober. EUA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 2.

22:00

El documental del mes:
Elisabeth Kübler-Ross. Dem Tod ins Gesicht sehen / Elisabeth Kübler-Ross. Acompanyar en la mort
Stefan Haupt, 2002. Suïssa. VOSC. Projectió en Hard-disk.

Vegeu el comentari del dia 30.

DILLUNS 4

17:00

Record de Sven Nykvist:

Viskning och Rop / Gritos y susurros
Ingmar Bergman, 1973. Int: Harriet Andersson, Ingrid Thulin, Liv Ullmann, Cari Sylwan. Suècia. VOSE.

L'escrutini del rostre que revela l'ànima, la potència del primer pla, dels silencis i els crits; la Persona, ara amb majúscula. Tota una iconografia bergmaniana ara al servei de la més desesperada de les sensacions: la sensació de la mort propera. És el film més popular de Bergman – quant a l'èxit de públic – i tot i estant nominat a l'Oscar en cinc apartats (pel·lícula, director, guió, vestuari i fotografia), només Sven Nykvist es va endur el premi. "El vermell resultava un factor determinant en la història. En el guió simbolitzava l'interior de l'ànima. Era tan inesperat com excitant. Per regla general, el color vermell s'associa amb la vida i la sang. Vam fer *Gritos y susurros* en quaranta-dos dies, malgrat que la il·luminació era singularment complicada a causa del joc de colors i perquè, com de costum, no podiem utilitzar llum artificial. Tota la llum havia de ser autèntica. Facilitava la feina la circumstància que Ingmar gairebé sempre rodava els films a la tardor, quan desapareixen els contrastos violents de sol. No hi ha cap altra estació que tingui una llum tan atenuada i bonica" (Sven Nykvist).

Repetició el dia 6.

19:30

Enrique Piñeyro:

Whisky, Romeo, Zulú

Enrique Piñeyro, 2003. Int: Mercedes Morán, Alejandro Awada, Enrique Piñeyro, Carlos Portaluppi, Martín Slipak, Adolfo Yanelli. Argentina. VO. Projectió en DVD

El film narra la història prèvia a l'accident del Boeing 737 de LAPA que el 31 d'agost del 1999 es va incendiar després d'impactar contra un terraple en ple centre de Buenos Aires i va provocar la mort de 67 persones. Dirigida i interpretada per un ex-pilot de la mateixa empresa, revela una complexa trama de complicitats entre la Fuerza Aérea i l'empresa per evitar els controls de seguretat a fi d'obtenir més benefici econòmic en les operacions. Premi del públic en el Festival de Cinema Independent de Buenos Aires, Sol d'Or al Millor Film en el Festival de Biarritz i Premi al Millor Director a la Mostra de Cinema Iberoamericana de Lleida, entre d'altres premis.

22:00

Enrique Piñeyro:

Fuerza Aérea S. A.

Enrique Piñeyro, 2006. Argentina. VO. Projectió en DVD

Entre el 1997 i el 1999 va morir més gent a bord dels avions que en els 27 anys precedents. Partint d'aquesta dada, Piñeyro ens mostra el rerefons del desastre estat en què es troba l'aviació civil a l'Argentina, en gran part a causa de la inexplicable realitat que l'aviació està totalment militaritzada i sota el control absolut de la Fuerza Aérea, malgrat els 30 anys transcorreguts des de l'últim cop militar. Només l'Argentina i Nigèria comparteixen aquest dubtós privilegi. En el film, amb càmeres ocultes a la torre de control i animacions 3D, es busca arribar a la veritat sobre els dos accidents fatals esdevinguts a l'Argentina. La pel·lícula mostra emergències provocades per la ineficàcia del sistema en temps real i amb els enregistraments originals. Després de *Whisky, Romeo, Zulú*, el director torna a assenyalar com la corrupció dins la Fuerza Aérea afecta directament la seguretat dels vols. El film ha causat un enrenou considerable: el fiscal Rívolo ha denunciat el cap del comandament de Regions Aèrees i cinc oficials més per aquestes negligències en el sistema de control aeri i la presumpció de corrupció. D'altra banda, un dia després de l'estrena, des del ministeri de Defensa es va anunciar l'imminent traspàs del control de l'aviació comercial de l'àmbit militar al civil.

Amb la presència de Cecilia Rossetto

DIMARTS 5

17:00

Record de Sven Nykvist:

Aus Dem Leben Der Marionetten / De

VO. Versió original - VC. Versió catalana - VE. Versió espanyola - VOSC. Versió original amb subtítols en català - VOSE. Versió original amb subtítols en espanyol - SD. Sense diàleg. Subtitulatge electrònic: SAVINEN. Preus: **Entrada:** 2,70 € - Carnet jove, Club d'Actors de Museu del Cinema de Girona, jubilats, aturats, carnet familiar i sessió infantil: 2 €. Membres del Club Super3, entrada gratuïta a les sessions infantils. Carnet Club TR3SC: una sola sessió 2 €, film del mes: gratuït. **Abonaments:** 50 entrades: 50 €, 10 entrades: 18 €.

la vida de las marionetas

Ingmar Bergman, 1980. Int: Robert Atzorn, Christina Buchegger, Martin Benrath, Heinz Bennent, Rita Russek, Lola Müthel. RFA. VOSE.

Partint de l'assassinat d'una prostituta a les mans d'un client, Bergman reconstrueix la vida de l'assassí com si es tractés d'un trencaclosques on totes les peces han d'encaixar perfectament. Un títol essencial en la filmografia de Bergman. És un dels treballs més laboriosos de Nykvist, que hi alterna el color amb el blanc i negre.

Repetició el dia 8.

19:30

Ermanno Olmi:

Vacanze nelle colonie Sicedison / Vacances a les colònies Sicedison
Ermanno Olmi, 1958. Itàlia. VOSC.

Ifidanzati / Els promesos

Ermanno Olmi, 1963. Int: Anna Canzi, Carlo Cabrini, actors no professionals. Itàlia. VOSC.

Vegeu el comentari del dia 30.

22:00

Ermanno Olmi:

La circostanza / La circumstància

Ermanno Olmi, 1974. Int: Ada Savelli, Gaetano Porro, Raffaella Bianchi, Mario Sireci, Barbara Pezzuto, Massimo Tabak, Giorgio Roncaglia. Itàlia. VOSC.

L'estiu és l'estació de l'any escollida per Olmi per desplegar d'una forma el·líptica aquest film complex i modern, amb diàlegs i fragments d'acció ràpids i intensos. Olmi hi retrata una família de classe alta que, d'una manera subtil però inevitable veu com canvia la seva vida a partir de dos successos inesperats. "És un d'aquells films que romanen dintre teu per les senzillesa i honestat en la seva veritat humana. Una obra lleugera i modesta però amurada de poesia; una història creada a partir de petits gestos quotidians que t'engraça i et commou profundament per l'honestat sense reserves i la penetrant sensibilitat amb què tracta les febleses i les virtuts dels diferents personatges, seguint les accions i observant els sentiments amb la joia natural de l'artista que sorprèn la vida en el seu esdevenir-se" (D. Zanelli).

Repetició el dia 11.

DIMECRES 6

17:00

Ermanno Olmi:

Durante l'estate / Durant l'estiu

Ermanno Olmi, Fortunato Pasquali, 1971. Int: Renato Paracchi, Rosana Callegari, Mario Barillà, Mario Cazzaniga, Gabriele Fontanesi. Itàlia. VOSE.

Després de ser acomiadat, un home fa creure a la gent que l'envolta que té ascendència noble i arriba fins i tot a inventar-se un escut d'armes. El seu engany el portarà als tribunals. "Un film rar i subtilment "mistic" que sembla cercar significats reconstruïts en el laconisme i els símbols. El millor del film és el que s'inventa Olmi amb la càmera a la mà. Aquesta vegada el geni d'Olmi no ha estat suficient per donar sentit a un film presuntuós i fals" (S. Scandolar).

Repetició el dia 8.

19:00

Ermanno Olmi:

L'albero degli zoccoli / L'arbre dels esclops

Ermanno Olmi, 1977. Int: Luigi Ornaghi, Francesca Moriggi, Omar Brignoli, Antonio Ferrari, Teresa Brescianini, Giuseppe Brignoli. Itàlia. VOSE.

Una reflexió poètica però dura sobre la vida rural, ambientada a finals del segle XIX. Amb la meticulositat del documental, Olmi ens conta la història d'una família que haurà de deixar la casa dels amos on treballen per culpa d'un esclop i l'arbre que l'origina. "Un film contemplatiu, reflexiu, serè, però no idil·lic, ni nostàlgic, ni indiferent. No tracta de convèncer-nos que qualsevol temps passat fou millor, ni de presentar la dura vida pagesivola com un paradís perdut, ni de commoure'ns ni indignar-nos per la trista sort dels treballadors del camp. No pretén demostrar res, ni tampoc argumentar a favor o en contra d'una tesi o una altra, ni de fer una paràbola sobre situacions actuals. Tracta, simplement, de mostrar, de recordar com era la vida rural a Itàlia en una

regió molt concreta (els voltants de Bèrgam), l'any 1898. I aquesta data ens porta a una figura literària espanyola amb qui la pel·lícula té molt a veure: Azorín, a qui, sens dubte, li hauria agradat la puntillista, tranquil·la, modesta i precisa obra d'Olmi" (Miguel Marías). Palma d'Or al festival de Cannes, entre molts d'altres premis.

Repetició el dia 9.

22:15

Record de Sven Nykvist:

Viskning och Rop / Gritos y susurros

Ingmar Bergman, 1973. Int: Harriet Andersson, Ingrid Thulin, Cari Sylwan, Liv Ullmann. Suècia. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 4.

DIJOUS 7

17:00

Record de Sven Nykvist:

Nattvardsgärterna / Los comulgantes

Ingmar Bergman, 1962. Int: Ingrid Thulin, Gunnar Björnstrand, Gunnel Lindblom, Max von Sydow, Allan Edwall. Suècia. VOSE.

Un film d'intensitat austera sobre un pastor protestant que ha perdut la dona i s'interroga sobre l'existència de Déu. "Aquest film significa per mi el viratge crucial, el moment en què vaig aprendre la importància decisiva de la reducció, en què vaig aprendre a limitar tota llum artificial, tota llum il·lògica. Ingmar em va obligar literalment a ser absolutament realista pel que fa a la il·luminació. També fou a *Los comulgantes* on vaig començar a treballar amb llum indirecta i vaig construir aquells bastidors de fusta sobre què vaig posar paper vegetal i que molts han considerat com la meua signatura. (...) Des del punt de vista de la il·luminació, és una de les pel·lícules d'Ingmar més notables. La senzillesa resulta molt més ingrata que la llum bonica, perquè ningú no entén la feina que hi ha darrere. Per mi, el rodatge fou una escola importantíssima amb un professor que, de vegades, semblava massa exigent. Com sol passar, això s'agraeix després. Jo no seria el fotògraf que ara sóc, si no hagués passat per aquell purgatori" (Sven Nykvist).

Repetició el dia 9.

19:00

Ermanno Olmi:

Camminacammina / Camina que caminaràs

Ermanno Olmi, 1983. Int: Alberto Fumagalli, Antonio Cucciaré, Eligio Martellacci, Renzo Samminatesi, Marco Bartolini. Itàlia. VOSC.

Cinc anys després del realisme líric de *L'albero degli zoccoli*, Olmi va dirigir aquest film al·legòric, una paràbola ideològica on narra el misteri de l'Epifania amb mirada cristal·lina, neta i sincera, i amb actors que són gent de la terra. Sens dubte és una obra personal de l'autor d'*Il postò*: ell n'és el director, el productor, el guionista, el creador dels diàlegs, el fotògraf, el muntador, el decorador i l'encarregat del vestuari. "Un film compacte d'una manera rodona on tot és ordre, mesura i harmonia: el ritme lent però variat del viatge, l'alternança de les pauses, dramàtiques o còmiques, la duresa de la terra i el camp reflectits en aquella gent, els colors obtinguts amb llum natural, on la nit és una nit autèntica i el paisatge assolit és netament intens, la música cantada i ballada, en equilibri entre l'antiguitat i la modernitat... El film sembla teixit a mà amb l'ajuda d'uns actors no professionals que parlen el dialecte regional toscà i en qui Olmi confia plenament" (G. L. Rondì).

Repetició el dia 10.

22:00

Ermanno Olmi:

Un certo giorno / Un cert dia

Ermanno Olmi, 1968. Int: Brunetto Del Vita, Lidia Fuortes, Vitalino Damioli, Giovanna Ceresa, Raffaele Modugno, Maria Crosignani. Itàlia. VOSE.

És un estudi detallat de Bruno, un home de mitjana edat amb dona, família i criada. Quan el seu cap pateix un atac cardíac Bruno el succeeix. El film plasma la seva sensibilitat envers el seu antic cap, a qui no vol ferir, i envers els seus empleats, la seva dona i la seva criada. El 1969, la gran majoria dels cineastes haurien estat despietats amb aquest personatge burgès, però Olmi (que va escollir Brunetto Del Vita, que no era actor, perquè la seva vida s'assemblava a la del personatge) rebutja jutjar el seu hero

i tracta Bruno i la seva situació prototípica amb unes extraordinàries tendresa i claredat. "Olmi observa la gent tal com és i no com li agradaria que fos" (Gavin Millar).

Repetició el dia 10.

DIVENDRES 8

17:00

El film del mes:

Beloved Infidel / Dias sin vida

Henry King, 1959. Int: Gregory Peck, Deborah Kerr, Eddie Albert, Philip Ober. EUA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 2.

19:30

Ermanno Olmi:

Durante l'estate / Durant l'estiu

Ermanno Olmi, Fortunato Pasquali, 1971. Int: Renato Paracchi, Rosana Callegari, Mario Barillà, Mario Cazzaniga, Gabriele Fontanesi. Itàlia. VOSC.

Vegeu el comentari del dia 6.

22:00

Record de Sven Nykvist:

Aus Dem Leben Der Marionetten / De la vida de las marionetas

Ingmar Bergman, 1980. Int: Robert Atzorn, Christina Buchegger, Martin Benrath, Heinz Bennent, Rita Russek, Lola Müthel. RFA. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 6.

DISSABTE 9

17:00

Ermanno Olmi:

L'albero degli zoccoli / L'arbre dels esclops

Ermanno Olmi, 1977. Int: Luigi Ornaghi, Francesca Moriggi, Omar Brignoli, Antonio Ferrari, Teresa Brescianini, Giuseppe Brignoli. Itàlia. VOSC.

Vegeu el comentari del dia 6.

20:30

Record de Sven Nykvist:

Nattvardsgärterna / Los comulgantes

Ingmar Bergman, 1962. Int: Ingrid Thulin, Gunnar Björnstrand, Gunnel Lindblom, Max von Sydow, Allan Edwall. Suècia. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 7.

22:00

Ermanno Olmi:

I recuperanti / Els recuperadors

Ermanno Olmi, 1970. Int: Antonio Lunardi, Andreino Carli, Alessandra Micheletto, Pietro Tolin, Oreste Costa, Francesco Covolo. Itàlia. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 1.

DIUMENGE 10

17:00

Sessió infantil:

Cirkeline - Storbysens Mus / Martina i els ratolins

Jannik Hastrup, 1999. Dinamarca. VC.

Martina és una nena que viu al camp i que té per amics dos ratolins. Un dia tots tres se'n van a viure aventures a la gran ciutat. Allà coneixeran una simpàtica rateta que els mostrarà els avantatges i també els perills que comporta viure en una gran ciutat.

19:00

Ermanno Olmi:

Un certo giorno / Un cert dia

Ermanno Olmi, 1968. Int: Brunetto Del Vita, Lidia Fuortes, Vitalino Damioli, Giovanna Ceresa, Raffaele Modugno, Maria Crosignani. Itàlia. VOSE.

Vegeu el comentari del dia 7.

21:00

Ermanno Olmi:

Camminacammina / Camina que caminaràs

Ermanno Olmi, 1983. Int: Alberto Fumagalli, Antonio Cucciaré, Eligio Martellacci, Renzo Samminatesi, Marco Bartolini. Itàlia. VOSC.

Vegeu el comentari del dia 7.

Sessions Aula de Cinema: Entrada preferent per a alumnes de centres concertats, fins a 10 minuts abans de començar la sessió. **Projeccions-** Cinema Aquitània. Avinguda Sarrià, 33. 08029 Barcelona – Telèfon 93 410 75 90 – Metro: Hospital Clínic (L5) – Autobusos: 6, 7, 15, 27, 32, 33, 34, 41, 54, 59, 63, 66, 67, 68, N3. **Oficines i Biblioteca-** Portal de Santa Madrona 6-8. 08001 Barcelona. Tel. 93 316 27 80. **Arxiu-** Gran Via de les Corts Catalanes, 184. 08038 Barcelona. Telèfon: 93 298 82 60. [filmoteca.cultura@gencat.net http://www.gencat.cat/cultura/ici](http://www.gencat.cat/cultura/ici)